

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 8928

София, 18.07.2024 г.

Върховният административен съд на Република България - Пето отделение, в закрито заседание в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛЮБОМИР ГАЙДОВ

ЧЛЕНОВЕ: ТИНКА КОСЕВА
ВЕРГИНИЯ ДИМИТРОВА

при секретар
на прокурора
от председателя ЛЮБОМИР ГАЙДОВ
по административно дело № 6442/2024 г.

и с участието
изслуша докладваното

Производството е по реда на чл. 229, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 166, ал. 3 във връзка с чл. 180, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по частна жалба на „КУЛ ТЕХ“ ЕООД, „ЕЛДИС“ ЕООД, „ЕЛЛАБ БЪЛГАРИЯ“ ООД, „ЕМСИСТ-6“ ООД и „НЕЗАВИСИМ ЕЛЕКТРОМЕРЕН КОНТРОЛ“ ЕООД, подадена чрез адв. С. Колев, срещу определение № 6036 от 22.05.2024 г., постановено по адм. дело № 5037/2024 г. на Административен съд - София-град, с което е отхвърлено искането им за спиране на предварителното изпълнение на заповед № 2010-258/15.04.2024 г., издадена от председателя на Държавна агенция за метрологичен и технически контрол. В частната жалба са изложени твърдения за неправилност на оспорения съдебен акт и се иска отмяната му и постановяване на спиране на допуснатото предварително изпълнение на общия административен акт.

Ответникът - председателят на Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, чрез главен-експерт юрист Р. Стоева, в писмен отговор оспорва частната жалба.

Частната жалба е процесуално допустима като подадена в срока по чл. 230 от АПК от надлежна страна.

Разгледана по същество частната жалба е основателна по следните съображения:

Производството пред Административен съд - София-град е образувано по жалба на „КУЛ ТЕХ“ ЕООД, „ЕЛДИС“ ЕООД, „ЕЛЛАБ БЪЛГАРИЯ“ ООД, „ЕМСИСТ-6“ ООД и „НЕЗАВИСИМ ЕЛЕКТРОМЕРЕН КОНТРОЛ“ ЕООД срещу заповед № 2010-258/15.04.2024 г. на председателя на Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН), с която е изменена заповед № А-616 от 11.09.2018 г., изменена със заповед № А-259 от 29.04.2021 г. и заповед № 2010-291 от 18.05.2023 г. за определяне на периодичност на последващите проверки на средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол, както следва: електромери - еднофазни се проверяват през период от девет години, а електромери - трифазни, използвани по предназначение за отчитане на електроенергия - през шест години.

С жалбата е отправено особено искане за спиране на основание чл. 190, ал. 2 във връзка с чл. 166, ал. 2 и ал. 3 от АПК.

С оспореното определение Административен съд - София-град е отхвърлил искането за спиране като неоснователно, след като е приел, че е налице хипотезата на чл. 180, ал. 2 във връзка с чл. 166 от АПК. Съдът се е позовал на разпоредбата на чл. 180, ал. 1 и ал. 2 от АПК, регламентиращи, че жалбата не спира изпълнението на общия административен акт, но съдът може да го спре на основанията и по реда на чл. 166, ал. 2 и ал. 3 от АПК. Съгласно чл. 166, ал. 2, изр. първо от АПК съдът може да спре предварителното изпълнение, ако то може да причини на оспорващия значителна или трудно поправима вреда. Съгласно чл. 166, ал. 3 от АПК, съдът следва да се произнесе незабавно по искането за спиране на общия административен акт с определение в закрито заседание, т. е. само въз основа на изложеното в жалбата по делото. За да бъде уважено направеното в жалбата искане, позоваващо се само на предпоставките по чл. 60 от АПК, в тежест на молителя е да посочи вредите и да представи доказателства за вида им и за вероятността те да настъпят, ако обжалваният административен акт бъде изпълнен преди съдът да се произнесе по неговата законосъобразност. При допуснато по силата на изрична разпоредба на приложимия за случая закон предварително изпълнение, наличието на ценности от вида на изброените в чл. 60, ал. 1 от АПК е презюмирано от законодателя неоторимо. Съдът е изложил, че заявените по делото обстоятелства, с които искателите аргументират искането за спиране на предварителното изпълнение не обуславят неговата основателност по смисъла на чл. 166, ал. 2 от АПК. Поради това съдът е приел, че оспорващите не са провели успешно доказване на посочените юридически факти, като при липса на условията по чл. 166, ал. 2 от АПК за спиране на допуснатото предварително изпълнение на заповедта, искането за спиране е отхвърлено като неоснователно.

Така постановеното определение е неправилно.

На основание чл. 166, ал. 2 във връзка с чл. 180, ал. 1 от АПК съдът може да спре изпълнението на общия административен акт, ако то би могло да причини на оспорващия значителна или трудно поправима вреда. Изпълнението може да се спре въз основа на нови обстоятелства.

В тежест на подателите на искането за спиране е да изложат обстоятелствата и при необходимост да представят доказателства, от преценката на които може да се направи извод за реална възможност за понасяне на неимуществена или имуществена вреда (намаляване на приходи, печалби и т. н.), която по своите параметри е значителна или трудно поправима.

Частните жалбоподатели твърдят, че от изпълнението на акта ще се стигне до прекратяване на дейността на петте дружества и до освобождаване на квалифициран персонал. Освен изложеното твърдят, че ще има вреди за цялото общество, доколкото няма да има дружества, които да правят подобни измервания, поради липса на икономически интерес, тъй като над 90 % от приходите на жалбоподателите се формират от дейността им по измерване и последващи проверки. Пред настоящата инстанция представят следните доказателства: Справки за приходите на дружествата - жалбоподатели по години за периода 2019 - 2023 г. вкл. от дейността им по проверка на електромери и съответно данни за това какъв процент от общите приходи се явяват тези от проверките; отчети от проверките, извършени от дружествата по години, включително с данни за процента неправилно работещи електромери по различни типове такива, които отчети (всичките) са изпратени през годините на ДАМТН, които са длъжни да водят статистика за измерванията и я изготвят на база на отчетите от петте дружества.

С оспорената заповед № 2010-258 от 15.04.2024 г. на председателя на ДАМТН, периодичността на последващите проверки на средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол са променени както следва: еднофазни електромери - от шест години (съгласно заповед № А-616/11.09.2018 г.), периодичността на проверките се увеличава на девет години; трифазни електромери, използвани по предназначение за отчитане на електроенергия - от четири години (съгласно заповед № 2010-291/18.05.2023 г.), периодичността на проверките е увеличена на шест години.

Заповедта е издадена на основание чл. 43, ал. 4 от Закона за измерванията, според която периодичността на проверките по ал. 2 се определя със заповед на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, която се обнародва в "Държавен вестник" и се обявява в официалния бюлетин на агенцията. Съгласно чл. 10в, ал. 2, т. 1 от Закона за измерванията председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор определя периодичността на проверка на средствата за измерване в употреба, които подлежат на контрол, по предложение на председателя на Българския институт по метрология. Законодателят е предвидил

последващата проверка да се извършва на средствата за измерване в употреба и да се удостоверява със знаци за последваща проверка. Последващата проверка се извършва периодично или след ремонт на средствата за измерване.

От посоченото съдържание на оспорената заповед се установява, че с нея периодичността на проверките на електромери се удължава с три години за еднофазните електромери и с две години за трифазните.

Възможността съдът да упражни правомощието си по чл. 180, ал. 1 и ал. 2 от АПК (да спре изпълнението на общ административен акт), е обвързана от преценка за наличието на обстоятелствата по чл. 166, ал. 2 от АПК - възможността да настъпят значително или труднопоправими вреди за осповащия, респективно за останалите адресати на акта. Във всеки конкретен случай съдът разглеждащ искането за спиране на изпълнението на общия административен акт, преценява дали изпълнението му може да причини такива вреди на адресата, които да бъдат противопоставени на презюмирания с чл. 180, ал. 1 от АПК обществен интерес за изпълнение на приетия общ административен акт.

Освен изложеното, настоящият състав съобрази, че искането по чл. 166, ал. 2 от АПК не е за доказване на конкретни значително или труднопоправими вреди, а за възможността такива да настъпят с въведения законов израз „ако то би могло да причини“. В съответствие с тълкувателно решение № 5 от 8.09.2009 г. на Общото събрание на колегиите на Върховния административен съд целите на допуснатото по силата на закон предварително изпълнение и допустимостта на неговото спиране са подчинени на принципа за съразмерност, като следва да се съобрази административният акт и неговото изпълнение, да не засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава.

Предвид изложеното, настоящият състав не споделя извода на първоинстанционния съд, че представените от жалбоподателите доказателства за неблагоприятните последици от изпълнението на заповедта, свързани с прекратяване на дейността и освобождаване на наетия персонал, са в сферата на вероятностите и не могат да бъдат противопоставени по значимост на засегнатия обществен интерес, който законът охранява с допускането на предварителното изпълнение.

На първо място съдът не е изследвал дали представените от жалбоподателите доказателства удостоверяват възможност за настъпване на значителни или труднопоправими вреди и на следващо място, не е коментирал какъв е общественият интерес, който охранява предварителното изпълнение на заповедта за удължаване на срока за последващите проверки на еднофазните и трифазните електромери.

Целта на Закона за измерванията е регламентиран в чл. 2, т. 1 - в съответствие с националните интереси да защитава живота и здравето на хората и околната среда от вредни въздействия, както и имуществото на физическите и юридическите лица от неблагоприятни последици, които могат да настъпят вследствие на неверни резултати от измерванията. Безспорно е, че установената периодичност на проверките на еднофазните и трифазните електромери цели удостоверяване на съответствието на електромерите с чл. 44 от Закона за измерванията - да бъдат технически изправни, правилно употребявани и по предназначение; да не е променено съответствието им с одобрения тип или с изискванията към тях; да се заявяват и представят за последваща проверка в Българския институт по метрология или пред избрано от тях лице, оправомощено за проверка; да не се използват средства за измерване без знаците по чл. 35, чл. 39, ал. 1 и чл. 43, ал. 1.

Видно от изложеното, последващите проверки целят използването на годни, безопасни и съответстващи на изискванията електромери - еднофазни и трифазни. Целта на удължения срок на последващите проверки е намаляване на финансовата тежест върху лицата, които използват средствата за измерване, при заплащане за извършената проверка.

Съгласно чл. 46 от Закона за измерванията, лицата, които извършват проверка на средства за измерване, трябва: 1. да разполагат с еталони и сертифицирани сравнителни материали, спомагателно оборудване и помещения или подвижни лаборатории с осигурени условия в тях, които да позволяват прилагането на методите, определени в наредбата по чл. 28; 2. да използват еталони и средства за измерване с осигурена проследимост и сертифицирани сравнителни материали в срок на годност; 3. да разполагат със специалисти с подходящо образование и квалификация; 4. да имат функционираща система за управление на качеството.

Настоящите частни жалбоподатели са дружества по чл. 44 от Закона за измерванията (ЗИ), които осъществяват проверките. Петимата жалбоподатели са единствените сертифицирани дружества в България за упражняване на тази дейност. В подкрепа на тезата им, че от предварителното изпълнение на административния акт биха могли да настъпят значителни или труднопоправими вреди са представили доказателства, които удостоверяват печалбите им от извършване на последващи проверки, отчет за броя на електромерите по типове, за които при последваща проверка не отговарят на изискванията, в т. ч. и съответният процент от общо проверените електромери. От посочените отчети на дружествата, които са изпращани в ДАМТН се констатира, че при проведени последващи проверки на различните типове електромери са налице несъответстващи в параметри до 100 %. Освен изложеното, пред първоинстанционния съд са представени в приложение № 1 „Статистика на всички извършени проверки на многофазни електромери по типове и марки в България за периода от 2019 г. до 2023 г. и процента негодни/

несъответстващи уреди“ и приложение № 2 „Брой електромери, несъответстващи на изискванията и причини за несъответствията по типове електромери за периода от юни 2019 - април 2024 г. от „Еллаб България“ ЕООД“. Видно от представените доказателства за определени типове електромери са констатирани около 97,5 % несъответствия по корпуса, за други - 71, 6 % грешка при измерване над допустимата, като най-малък е процентът - не повече от 12,7 % несъответствия, свързани с проверка на регистрите. Всичко изложено води до извода, че от представените доказателства се установява, че при осъществените проверки са констатирани немалък брой несъответствия в измервателните уреди - електромери. Предварителното изпълнение на заповедта за удължаване на срока за последващи проверки би могло да доведе до неблагоприятни последици за имуществото на физическите и юридическите лица, които използват измервателните уреди или отчитат електроенергията въз основа на тях.

От друга страна, възможността за спиране на дейността на дружествата, които извършват последващите проверки, поради липса на приходи в действителност представлява значителна вреда за тях и за наетия при тях персонал. Не без значение е и обстоятелството, че в тези дружества работят подходящи специалисти с необходимото образование и квалификация, свързани именно с измервания на електромери и липсата на други дружества, освен жалбоподателите, и квалифициран персонал, би могло да доведе до невъзможност да се извършва дейността по Раздел III от Закона за измерванията.

Предвид изложеното, в настоящия случай съдът счита, че от съдържанието на оспорения общ административен акт и от доказателствата по делото се установяват законовите изисквания за съществуване на опасност, както за дружествата - жалбоподатели, така и за гражданите и юридическите лица, да настъпят, както значителни, така и трудно поправими вреди. Оспорената заповед касае удължаване на срока за извършване на последващи проверки на електромери с три години за еднофазните и с две години за трифазните. При липсата на такива проверки, лицата, които ги осъществяват ще загубят преимуществената част от доходите си и ще се наложи спиране на дейността им за най-малко две години, което влече след себе си и освобождаване на квалифицирания персонал. Това от своя страна би лишило държавата от специалисти, които да осъществяват проверки (както последващи, така и първоначални и след ремонт), което ще се отрази на ползвателите на електрическа енергия, чиято консумация се отчита с електромери, както и на юридическите лица - търговци на електрическа енергия. Предвид изложеното, в случая е налице обезпечителна нужда от спиране изпълнението на оспорения общ административен акт.

При преценка дали опасността вредите за жалбоподателите, са противопоставими на обществения интерес от изпълнение на приетия общ административен акт (презюмиран с чл. 180, ал.

1 от АПК), настоящият състав съобрази, че от една страна част от обществения интерес е ограничаване на разходите за заплащане на последващите проверки на електромерите, заплащани от собствениците им. Техният интерес действително е за изпълнение на оспорената заповед. Но срещу този интерес стои, както интересът на цялото общество за съответстващи на изискванията електромери и квалифицирани специалисти, които да извършват проверките за съответствието, така и частният интерес на дружествата по чл. 44 от ЗИ, които са наели персонал, съответстващ на изискванията на закона и които получават печалба от тази дейност. При съобразяване на всички аспекти на обществения интерес, настоящият състав счита, че опасността за настъпване на посочените значителни и трудно поправими вреди за обществото и жалбоподателите, е противопоставим на интереса за ограничаване на разходите за заплащане на последващите проверки на електромерите.

Предвид изложеното, като не е спрял предварителното изпълнение на оспорената заповед, първоинстанционният съд е постановил неправилен съдебен акт, който следва да бъде отменен и вместо него настоящият състав да се произнесе по същество, като спре допуснатото предварително изпълнение на административния акт.

Водим от горното и на основание чл. 235, ал. 1 във връзка с чл. 180, ал. 2 във връзка с чл. 166, ал. 2 и ал. 3 от АПК, Върховният административен съд, пето отделение,

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 6036 от 22.05.2024 г. по адм. дело № 5037/2024 г. на Административен съд - София-град и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

СПИРА изпълнението на заповед № 2010-258/15.04.2024 г. на председателя на Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, с която е изменена заповед № А-616 от 11.09.2018 г., изменена със заповед № А-259 от 29.04.2021 г. и заповед № 2010-291 от 18.05.2023 г. за определяне на периодичност на последващите проверки на средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол, както следва: електромери - еднофазни се проверяват през период от девет години, а електромери - трифазни, използвани по предназначение за отчитане на електроенергия - през шест години.

Определението не подлежи на обжалване.

Вярно с оригинала,

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ ЛЮБОМИР
ГАЙДОВ

секретар:

ЧЛЕНОВЕ: /п/ ТИНКА КОСЕВА

/п/ ВЕРГИНИЯ
ДИМИТРОВА